[୨୦୧୪] ୯ ଏସ୍.ସି.ଆର୍.

दुର୍ଯ୍ୟୋଧନ ରାଉତ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ

(ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୨୨୭୭-୨୨୭୮/୨୦୦୯)

୧ ଜୁଲାଇ, ୨୦୧୪

[ସୁଧାଂଶୁ ଜ୍ୟୋତି ମୁଖୋପାଧାୟ ଏବଂ ଦୀପକ ମିଶ୍ର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ]

ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, ୧୮୬୦: ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍), ୩୦୨, ୨୦୧ – ୧୦ ବର୍ଷର ବାଳିକାକୁ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା - ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ - ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ ୧ ଏବଂ ପି ଡବ୍ଲ୍ୟୁ ୨ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମୃତକଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟରେ ଏକ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଉଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଏକୁଟିଆ ଫେରି ଆସିଥିଲେ - ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱୀକାର ଯେ ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବସ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବଳାତ୍କାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ କାନ୍ଦୁଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଗଳା ଚିପି ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ - ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିବୃତି ଉପରେ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ ଜଙ୍ଗଲରୁ ପଡିଥିବା ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶବ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ବସ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ - ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା - ଏହା ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ନଥିଲା ଯେ ଏକ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟତୀତ, ମୃତକଙ୍କ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କାହା ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଥିଲା - ଅନେକ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଅନୁମେୟ ହୋଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀ ହିଁ ଅପରାଧର ରଚୟିତା - ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା ୩୭୬(ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସଠିକ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ - ସମସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଏକକାଳୀନ ଚାଲିବ ।

ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, ୧୯୭୩: ଏସ୍.ଧାରା ୩୧, ପ୍ରାବଧାନ - ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଏକାଧିକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ - କୁହାଯାଇଛି: ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ୧୪ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ମୋଟ ଦଣ୍ଡ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୋଟିଏ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ଥିବା ଦଣ୍ଡ ପରିମାଣର ଦୁଇ ଗୁଣରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ - ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ସମେତ ଅନେକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଧାରା ୩୧ (୨) ପ୍ରୟୋଗ ହେବ - ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନକାଳ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡ, ଏହି ତଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଏକାଧିକ ଅପରାଧ

ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ - ତେଣୁ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକାଧିକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଏକ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ସମେତ ଦଣ୍ଡିତ ହୁଅନ୍ତି, ଧାରା ୩୧ (୨) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଏବଂ କୌଣସି କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଦଣ୍ଡ/ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ।

ଦଣ୍ଡ/ ଦଣ୍ଡାଦେଶ: ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ - କୁହାଯାଇଛି: ୧୪ ବର୍ଷର କାରାବାସ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ - ଆଇ.ପି.ସି. ଧାରା ୫୫ ଏବଂ ଧାରା ୪୩୩ ଏବଂ ୪୩୩ କ ସୂଚିତ କରେ ଯେ କେବଳ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ଅବଧିରୁ ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଅତିକମରେ ଚଉଦ ବର୍ଷ କାରାବାସ ଭୋଗିନଥିଲେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ମୁକ୍ତିକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ପାରିବେ - ଆଜୀବନ କାରାବାସ ଅର୍ଥ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବାସ୍ତବିକ ଜୀବନର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସ - ଆଇପିସି କିମ୍ବା ସିଆର.ପି.ସି. ରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷମା ବିନା ଆଜୀବନ କାରାବାସକୁ ୧୪ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ୨୦ ବର୍ଷ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ - ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, ୧୮୬୦ - ଧାରା ୫୫, ୪୩୩, ୪୩୩ କ ।

ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୭୨: ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଯାହା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ - କୁହାଯାଇଛି: ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ ।

ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୯୭: ଏସ୍.୩ (୨୭) - କାରାବାସ - ଅର୍ଥ ।

ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଦିନରେ, ଆବେଦନକାରୀ ୧୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ପୀଡିତା-ମୃତକଙ୍କୁ ଏକ ସାଇକେଲରେ ନେଇଯାଇଥିଲେ ଏହି ବାହାନା କରି ଯେ ମୃତକ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସହ ଫୋନରେ କଥା ହେବେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏକାକୀ ଗାଁକୁ ଫେରିଥିଲେ । ମୃତକଙ୍କ ପିତା ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୃତକ ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ପରଦିନ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ନ ଫେରିବାରୁ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫ ପୁଣିଥରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୩, ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୪, ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫ ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗଳା ଚିପି ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୨୭ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ ମୃତକଙ୍କ ଶବ ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା:

ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇ.ପି.ସି. ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ୧୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ

ଭୋଗିବାକୁ ଏବଂ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଦେବାକୁ ଏବଂ ଆଇପିସି ଧାରା ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଏବଂ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଜରିମାନା ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ ଦୋଷୀ ଆଇପିସିର ଧାରା ୩୭୬(ଏଫ୍) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବେ ଏବଂ ଆଇପିସିର ଧାରା ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ତିନି ମାସ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବେ ଏବଂ ମୂଳ ଦଣ୍ଡ ଗୁଡିକ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଚାଲିବ । ପ୍ରସଙ୍ଗପୁର୍ବକ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦଣ୍ଡ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ତାହା ଥିଲା ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ ଠିକ୍ ଥିଲେ କି ଏବଂ ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍.), ୩୦୨, ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଜାରି ରଖିବାର ଆଦେଶ ସିଆର.ପି.ସି. ଧାରା ୩୧ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନର ବିପରୀତ ଥିଲା କି ।

ଆଂଶିକ ଭାବରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଥିଲେ:୧. ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଏହି ଘଟଣାର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନଥିଲେ, ଦଣ୍ଡାଦେଶ କେବଳ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୧ ଏବଂ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ -୨ ଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ସେହି ଦିନ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ଟା ବେଳେ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ରାସ୍ତା ପାର୍ଶ୍ୱରେ ପଥର ଭାଙ୍ଗି ଚିପ୍ସ ତିଆରି କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଅଭିଯୁକ୍ତଜଣକ ମୃତକଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଉଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୫ ଟା ବେଳେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ଫେରୁଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ମୃତକଙ୍କ ବାପା ଏବଂ ମାଆ ଯଥାକ୍ରମେ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫ ଏବଂ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୬ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ବରଗଡରେ କାମ କରୁଥିବା ମୃତକଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସହ ଫୋନରେ କଥା କରାଇଦେବେ ବୋଲି ବାହାନା କରି ମୃତକଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇଯାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତରେ ଥିବାବେଳେ, ସେ ତାଙ୍କ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯାହା ଏକ୍ସିବିଟ - ୭ ଅଧୀନରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ୍ସିବିଟ - ୭ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ୧୧ ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୦୪ ଅପରାହ୍ନରେ ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବସ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ବଳାତ୍କାର କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ କାନ୍ଦୁଥିଲେ, ସେ ତାଙ୍କୁ ଗଳା ଚିପି ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ମୃତଦେହକୁ ଗଛର ଶାଖାରେ ଡାଙ୍କି ଛାଡ଼ି ପଳାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ, ଆଇ. ଓ. ଜଙ୍ଗଲରୁ ମୃତଦେହ ଏବଂ ନିକଟରେ ପଡ଼ିଥିବା ମୃତକଙ୍କ ଚଡ଼ି (ଅନ୍ତର୍ବସ୍ତ୍ର) ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଯାହା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ, ତାହା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୬]

୨. ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିବା ଡାକ୍ତର ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ - ୯ ଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଗଳା ଚିପି ହତ୍ୟା କରିବା ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୁଏତ ତିନିରୁ ଚାରି ଥର ତାଙ୍କ ଲିଙ୍ଗକୁ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଯୋନିରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ଆହୁରି ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ୨୦୦୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ୟାଣ୍ଟରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଚିହ୍ନ ପାଇଥିଲେ । ସେ ବାମ କହୁଣୀର ପୃଷ୍ଠ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ୧/୪ ଆକାରର ଏକ ରେଖୀୟ ଘର୍ଷଣ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଡାହାଣ ଆଣ୍ଠୁ ମଧ୍ୟମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସମାନ ଆକାରର ଅନ୍ୟ ଏକ ରେଖୀୟ ଘର୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ଘଟଣାର ୧୨ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ହୋଇଥାଇପାରେ । ତେଣୁ, ଏହା କହିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ଯେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକୁ ପାଇଥିଲା । ତେବେ, ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ - ୯ ଅଭିଯୁକ୍ତର ଗୁପ୍ତାଙ୍ଗରେ ସଦ୍ୟତମ ଯୌନ ସମ୍ଭୋଗର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିନଥିଲେ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୭]

୩. ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉପଲବ୍ଧ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଗୁଡିକର ଆଧାରରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ ଟାରେ ମୃତକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅପରାହ୍ନ ୫ ଟାରେ ଏକୁଟିଆ ଫେରିଥିଲେ । ସେ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫ ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୨୭ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ, ଆଇ. ଓ. ମୃତଦେହ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ; ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମତ ଥିଲା ଯେ ମୃତକଙ୍କୁ ବଳାତ୍କାର କରାଯାଇ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଡାକ୍ତର ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ୟାଣ୍ଟରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଚିହ୍ନ ପାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ମିଥ୍ୟା ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୃତକ ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ଯାଇଥିଲେ । ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୧ ଏବଂ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ -୨ ଦେଖିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ମୃତକଙ୍କୁ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ ଟାରେ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ଏକ ଘଣ୍ଟା ପରେ ଏକୁଟିଆ ଫେରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ସହ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଏକ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାହା ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଥିଲା ବୋଲି ସୂଚିତ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ନଥିଲା । ଏହିପରି ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡିକ ଏହି ଅନୁମାନକୁ ଆଗେଇ ନେବ ଯେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଅପରାଧର ରଚୟିତା ଥିଲେ, ଏବଂ ତେଣୁ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । [ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୯]

୪. ସିଆର. ପି. ସି. ର ଧାରା ୩୧ ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଅନେକ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ମାମଲାରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସହିତ ଜଡିତ । ସିଆର. ପି. ସି.ର ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚଉଦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ

ଏବଂ ମୋଟ ଦଣ୍ଡ, ଦଣ୍ଡର ଦୁଇଗୁଣରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୋଟିଏ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୪୫ ଜୀବନକୁ ଏହିଭଳି ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛି ଯେ "ଜୀବନ" ଶବ୍ଦଟି ଜଣେ ମଣିଷର ଜୀବନକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଯଦି ପ୍ରସଙ୍ଗରୁ ଏହାର ବିପରୀତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ନ ହୁଏ । "କାରାବାସ" ଶବ୍ଦଟି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୯୭ ର ଧାରା ୩ (୨୭) ଅନୁଯାୟୀ - "କାରାବାସ" ର ଅର୍ଥ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଉଭୟ ବର୍ଣ୍ଣନାର କାରାବାସକୁ ବୁଝାଇବ । ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କାରାଦଣ୍ଡର ସଂଜ୍ଞା ହେବ, ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡ/ଦୋଷୀଙ୍କ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡ ।ଏହା କହିବା ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡକୁ ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୯୭ ର ଧାରା ୩ (୨୭) ଅନୁଯାୟୀ 'କାରାବାସ' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନାହିଁ । [ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୫ ଏବଂ ୧୬]

୫. ଆଜୀବନ କାରାବାସ ୧୪ ବର୍ଷର କାରାବାସ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ଆଇପିସି ଧାରା ୫୫ ଏବଂ ସିଆର.ପି.ସି. ଧାରା ୪୩୩ ଏବଂ ୪୩୩ କ ର ପଠନ ସୂଚାଇବ ଯେ କେବଳ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ଅବଧିରୁ ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଅତିକମରେ ଚଉଦ ବର୍ଷ କାରାବାସ ଭୋଗିନଥିଲେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ମୁକ୍ତିକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ପାରିବେ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୭ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ୨୦ ବର୍ଷର ସଂଖ୍ୟାଗତ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି କେବଳ ଦଣ୍ଡ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଭଗ୍ନାଂଶ ଗଣନା ସହିତ ଜଡିତ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୩ ରେ ସେହି ଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏହି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଅପରାଧୀମାନେ ଦାୟୀ । ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ କାରାଗାରରେ ବିତାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ, ଯଦି ଦଣ୍ଡବିଧାନ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୫, ୪୩୩ ଏବଂ ୪୩୩ କ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ହ୍ରାସ ନହୁଏ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୭]

ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏଆଇଆର୍ ୧୯୬୧ ଏସସି ୬୦୦:୧୯୬୧ ଏସସିଆର୍ ୪୪୦ ; *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରତନ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (୧୯୭୬) ୩ ଏସସିସି ୪୭୦:୧୯୭୬ (ଓ) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୫୫୨; *ନାଇବ୍ ସିଂ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (୧୯୮୩) ୨ ଏସସିସି ୪୫୪:୧୯୮୩ (୨) ଏସସିଆର୍ ୭୬୦; *ଅଶୋକ କୁମାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (୧୯୯୧) ୩ ଏସସିସି ୪୯୮:୧୯୯୧ (୨) ଏସସିଆର୍ ୮୫୮; *ସତପାଲ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେରେ ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ* (୧୯୯୨) ୪ ଏସସିସି ୧୭୨:୧୯୯୨ (୩) ଏସସିଆର୍ ୮୯୮; *ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦର ବନାମ କ୍ରିଷନ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (୨୦୦୧) ୪ ଏସସିସି ୪୫୮:୨୦୦୧ (୨) ଏସସିଆର୍ ୮୬୪ ; *ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ* (୨୦୦୧) ୬

ଏସସିସି ୨୯୬:୨୦୦୧ (୩) ଏସସିଆର୍ *୬୫୬ ; ମହମ୍ମଦ ମୁନ୍ନା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (୨୦୦୫) ୭ ଏସସିସି ୪୧୭:୨୦୦୫(୩) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୨୩୩ ; *ସ୍ୱାମୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ* (୨୦୦୮) ୧୩ ଏସସିସି ୭୬୭:୨୦୦୮ (୧୧) ଏସସିଆର୍ ୯୩ ; *ସଙ୍ଗୀତ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ,* (୨୦୧୩) ୨ ଏସସିସି ୪୫୨:୨୦୧୨ (୧୩) ଏସସିଆର ୮୫ - ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

୬. ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନକାଳ ପାଇଁ କାରାବାସ ବୋଲି ତଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଅନେକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ସମେତ ଅନେକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଧାରା ୩୧ (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଏବଂ କୌଣସି କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।[ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୭]

କମଳାନନ୍ଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଟି.ଏନ୍. ରାଜ୍ୟ, (୨୦୦୫) ୫ ଏସସିସି ୧୯୪:୨୦୦୫ (୩) ଏସସିଆର୍ ୧୮୨; *ଚତର୍ ସିଂ ବନାମ ଏମ୍. ପି. ରାଜ୍ୟ* (୨୦୦୬) ୧୨ ଏସସିସି ୩୭:୨୦୦୬ (୯) ସପ୍ଲି. ଏସସିଆର୍ ୩୬୯; *ରମେଶ ଚିଲୱାଲ ଓରଫ୍ ବମ୍ବାୟା ବନାମ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ* (୨୦୧୨) ୧୧ ଏସସିସି *୬୨୯*:୨୦୧୨ (*୬*) ଏସସିଆର୍ ୫୫୮- ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

୭. ଆଇପିସି ର ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଜାରି କରିବାରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ବୋଲି ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାର କରି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଆଦେଶ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯାଇନଥିବା ବେଳେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଦୌରା ଜଜ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟ ସେହି ପରିମାଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଲା । [ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୨]

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବିଧି ସନ୍ଦର୍ଭ:

୧୯୬୧ ଏସସିଆର୍ ୪୪୦	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୮
୧୯୭୬ (ଓ) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୫୫୨	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୯
୧୯୮୩ (୨) ଏସସିଆର୍ ୭୭୦	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୦
୧୯୯୧ (୨) ଏସସିଆର୍ ୮୫୮	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୧

୧୯୯୨ (୩) ଏସସିଆର୍ ୮୯୮	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୨
୨୦୦୧ (୨) ଏସସିଆର୍ ୮୬୪	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୩
୨୦୦୧ (୩) ଏସସିଆର୍ ୬୫୬	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୩
୨୦୦୫ (୩) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୨୩୩	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୪
୨୦୦୮ (୧୧) ଏସସିଆର୍ ୯୩	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୫
୨୦୧୨ (୧୩) ଏସସିଆର୍ ୮୫	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୫
୨୦୦୫(୩) ଏସସିଆର୍ ୧୮୨	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୮
୨୦୦୬ (୯) ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସସିଆର୍ ୩୬୯	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୯
୨୦୧୨ (୬) ଏସସିଆର୍ ୫୫୮	ନିର୍ଭରଶୀଳତା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩୦

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା:ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୨୨୬୭-୨୨୬୮/୨୦୦୯

ଡିଏସଆରଇଏଫ୍ ସଂଖ୍ୟା ୨/୨୦୦୭ ଏବଂ ଜେସିଆରଏଲଏ ସଂଖ୍ୟା ୧୨/୨୦୦୭ ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ଙ୍କ ତା ୦୮.୦୧.୨୦୦୮ ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଟି. ଏନ୍. ସିଂହ, ଭି. କେ. ସିଂହ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର ।

ଏହି ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସୁଧାଂଶୁ ଜ୍ୟୋତି ମୁଖୋପାଧାୟଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା ୨/୨୦୦୭ ଏବଂ ଜେ. ସିଆରଏଲ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା ୧୨/୨୦୦୭ ରେ ତା ୦୮.୦୧.୨୦୦୮ ରିଖରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ସାମୂହିକ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬, ୩୦୨ ଏବଂ ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ କାଏମ ରଖିଥିଲେ । ତେବେ, ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବୟସ, ତାଙ୍କ ପାରିବାରିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଅପରାଧିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ନଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ଆଇପିସି ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି; ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦଣ୍ଡ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଛି ।

୨. ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ମାମଲାଟି ହେଉଛି ଯେ ୨୦୦୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୧ ତାରିଖ ଦିନ ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ ୩ ଟା ବେଳେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ରାଉତ ଜଣେ ୧୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କା ବାଳିକା ମୃତକ ସୁଭାସିନୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଭାଇ ବାମଦେବ ଭୋଇଙ୍କ ସହ ଫୋନରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରାଇଦେବା ବାହାନା କରି ତାଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇଯାଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ନଇଁ ଆସିଲା, ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକାକୀ ଗାଁକୁ ଫେରିଥିଲା ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ପିତା ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁଭାସିନୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚରା ଉଚୁରା କରିବାରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ରାଣୀବନ୍ଧର ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ପରଦିନ ସେ ନ ଫେରିବାରୁ ମୁଳିଆ ବୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) ପୁଣିଥରେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ମୃତକଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରିଥିଲେ । ମୃତକଙ୍କ ବେକରେ ଚାପ ପକାଇ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା ବୋଲି ରବି ବିଶ୍ୱାଳ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୩), ଦାଶରଥି ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୪) ଏବଂ ସୁବାସିନୀ ଭୋଇଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା । ଏହି ତିନି ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-୫) ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଠାକୁରଗଡ଼ ପୋଲିସ ଥାନାକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେନାପତି ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍. ଆଇ. ଆର୍. ଲେଖି ଉକ୍ତ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାରୀ ଉଦିତ ନାରାୟଣ ପାଣିଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ୨୦୦୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖରେ ଏକ ପି.ଏସ୍. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା ୫୧ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା, ଭାରତୀୟ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୨୭ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ବିବୃତି ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଆଧାରରେ ସେ ଘଟଣାସ୍ଥଳକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ଶବ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ଏହା ଉପରେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ, ଘଟଣା ସ୍ଥଳ ନିକଟରେ ପଡ଼ିଥିବା ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ଚଡ଼ି (ଅନ୍ତର୍ବସ୍ତ୍ର) ଜବତ କରିଥିଲେ, ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜବତ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ମୃତଦେହକୁ ଆଠମଲ୍ଲିକ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ପିନ୍ଧିଥିବା ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ଜବତ କରିଥିଲେ, ୨୦୦୪ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ଅଦାଲତକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ପୁଲିସ ସି. ଆଇ. ଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ, ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଅଧିକାରୀ (ଆଇ. ଓ.) ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୩୭୬/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

୩. ମାନ୍ୟବର ଦୌରା ଜଜ୍ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ, ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୩୭୬/୩୦୨/୨୦୧ ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୋଗ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ଦୋଷୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଚାର ପାଇଁ ଦାବି କରିଥିଲେ ।

୪. ଏହାଙ୍କ ମାମଲା ପ୍ରତିପାଦନ ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ୮ ଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ନିଜର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ତାଙ୍କ ପିତା ଡି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-୨ ଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ନିଜକୁ ଡି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.-୧ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଇଥିଲେ । ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପରେ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିଥିଲେ । ଦୌରା ଜଜ୍ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ୧୦ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଏବଂ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ଏବଂ ଆଇ. ପି. ସି. ଧାରା ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ଏବଂ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଜୋରିମାନା ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ, ଦୋଷୀ ଆଇପିସିର ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍) ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଏକ ବର୍ଷ ଏବଂ ଆଇପିସିର ଧାରା ୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଅପରାଧ ପାଇଁ ତିନି ମାସ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବେ ଏବଂ ମୂଳ ଦଣ୍ଡ ଗୁଡିକ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଚାଲିବ ।

୫. ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଯେପରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦଣ୍ଡ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବ ।

୬. ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଏହି ଘଟଣାର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ନଥିଲେ, ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣର ଆଦେଶ କେବଳ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା । ପରମଳା ନାହକ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ -୧) ଏବଂ ପେଚି ଓରଫ ବିଳାସ ଭୋଇ (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ -୨) ଙ୍କ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ସେହି ଦିନ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ଟା ବେଳେ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ରାସ୍ତା ପାର୍ଶ୍ୱରେ ପଥର ଭାଙ୍ଗି ଚିପ୍ସ ତିଆରି କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ

ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ମୃତକଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଉଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୫ଟା ବେଳେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ଫେରୁଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ । ମୃତକଙ୍କ ବାପା ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) ଏବଂ ମାଆ କଳ୍ପନା ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୬) କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ଆନନ୍ଦପୁର ଗାଁର ବିଜୟା ଭୋଇଙ୍କ ଘରୁ ବରଗଡରେ କାମ କରୁଥିବା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ସହ ଫୋନରେ କଥା ହେବେ ବୋଲି ବାହାନା କରି ମୃତକଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇଯାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ୍ ହେପାଜତରେ ଥିବାବେଳେ, ସେ ତାଙ୍କ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯାହା ଏକ୍ସିବିଟ ୭ ଅଧୀନରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ୍ସିବିଟ ୭ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ୧୧ ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୦୪ ଅପରାହ୍ନରେ ସେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅରଖକୁଦ ଶାଳବଣି ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟକୁ ନେଇଯାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଅନାବୃତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ତାଙ୍କୁ ବଳାତ୍କାର କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ କାନ୍ଦୁଥିଲେ,ସେ ତାଙ୍କୁ ଗଳା ଚିପି ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ମୃତଦେହକୁ ଗଛର ଶାଖାରେ ଢାଙ୍କି ଛାଡ଼ି ପଳାଇଯାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଆଇ. ଓ. ମୃତଦେହ ଏବଂ ନିକଟରେ ପଡ଼ିଥିବା ମୃତକଙ୍କ ଚଡ଼ି (**ଅନ୍ତର୍ବସ୍ତ୍ର**) କୁ ଅରଖକୁଦ ଶାଳବଣି ଜଙ୍ଗଲରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଯାହା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ତଥ୍ୟ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଡିତ, ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଟେ ।

୭. ଡକ୍ଟର ନାରାୟଣ ଉଦଗାତା (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୯) କହିଥିଲେ ଯେ ୨୦୦୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୧୨ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କୁ 'ଓ' ଏବଂ 'ଜି' ର ବିଶେଷଜ୍ଞ ଭାବେ 'ଆଠମଲ୍ଲିକ' ଉପଖଣ୍ଡ ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ନିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟା ୫ ଟାରେ ପୁଲିସର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ସେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କା ସୁଭାସିନୀ ଭୋଇଙ୍କ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିମ୍ନମତେ ପାଇଥିଲେ :

> *"(i) ନାକ ଓ ପାଟିରୁ ଏବଂ ଉଭୟ କାନରୁ ଅଳ୍ପ ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିବା ସହିତ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଉଥିଲା ।*
> *(ii) ଆଖି ଅଧା ଖୋଲା ଥିଲା ।*
> *(iii) ନାକ ଓ ପାଟିରେ ରକ୍ତାକ୍ତ ଫେଣ ଥିଲା ।*
> *(iv) ମଳଦ୍ୱାରରୁ ମଳ ବାହାରିଥିଲା ।*
> *(v) ବେକର ଅଗ୍ରଭାଗରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ରହିଥିଲା ।*

(vi) ମଣିଷର ନଖ ଭଳି କିଛି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ରାମ୍ପୁଡା ହେବା କାରଣରୁ ବେକରେ ୩ "x ୪" ଆକାରର ଦୁଇଟି ରୈଖିକ ଘର୍ଷଣ ଦାଗ ।

(vii) ବେକର ପୃଷ୍ଠ ଭାଗରେ ଏବଂ ବେକର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ରହିଥିଲା ।

(viii) ଅଙ୍ଗୁଳି ଏବଂ ଆଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ଏବଂ ବେକ ସଂଲଗ୍ନ ମାଂସପେଶୀ ତଳେ ଥିବା ଉପ-ଚର୍ମ ତନ୍ତୁରେ ରକ୍ତର ଉତ୍ତୋଳନ ।

(ix) ଅଙ୍ଗୁଳି ଏବଂ ଆଙ୍ଗୁଳି ଚିହ୍ନ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଥିବା ବେକରେ ଥିବା ମାଂସପେଶୀ ଗୁଡ଼ିକ ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ ହୋଇଥିଲା ।

(x) ସ୍କନ୍ଧାସ୍ଥି ଅଞ୍ଚଳର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ୨" ଏବଂ ୩" ରୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକାରର ଏକାଧିକ ଘର୍ଷଣ (ରୈଖିକ) ଦାଗ । ସମ୍ଭବତଃ ମଣିଷ ନଖ ପରି ଅସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଘଟିଛି ।

(xi) ରୁକ୍ଷ ଭୂମି ପରି ଏକ ରୁକ୍ଷ ପୃଷ୍ଠରେ ଘର୍ଷଣ ହେତୁ ଉଭୟ ନିତମ୍ବ ପଛରେ ଏକାଧିକ ଘର୍ଷଣ ଦାଗ ଏବଂ ଘର୍ଷଣ ଅତି ହାଲୁକା ରକ୍ତସ୍ରାବ ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଏକାଧିକ ଘର୍ଷଣ ଦାଗର ଆକାର ୧/୨"x ୧/୨" ରୁ ୩/୪"x ୧/୨" ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ ।

(xii) ରକ୍ତ ଜମାଟ ବାନ୍ଧିବା ସହିତ ଯୋନିରେ କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟି ରହିଛି, ସମ୍ଭବତଃ ଲିଙ୍ଗକୁ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରାଇବାର ପ୍ରୟାସ କାରଣରୁ । ଲିଙ୍ଗଟି ବୋଧହୁଏ ଆକାରରେ ବଡ଼ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ବୟସର ମୃତ ଝିଅର ଯୋନି ଛିଦ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଯୋନିରେ ଲିଙ୍ଗକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇବାର ଅନେକ ପ୍ରୟାସ ଯୋଗୁଁ ଏହି କ୍ଷତ ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡ଼େ ।

(xiii) ସମସ୍ତ ଆଘାତ ପ୍ରାକ୍-ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା । ତଣ୍ଟି ଚିପିବା ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ-ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା । ଯୋନିରେ କିମ୍ବା ଏହାର ଆଖପାଖରେ କିମ୍ବା ଶରୀରର କୌଣସି ଅଂଶରେ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ କପଡ଼ାରେ ବୀର୍ଯ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା ।

ଡକ୍ଟର ନାରାୟଣ ଉଦଗାତା (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୯) ଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଗଳା ଚିପିବା ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ନରହତ୍ୟା ଜନିତ ଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୁଏତ ତିନିରୁ ଚାରି ଥର ତାଙ୍କ ଲିଙ୍ଗକୁ ମୃତକଙ୍କ ଯୋନି ଛିଦ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରମାଣରୁ ଏହା ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ୨୦୦୪ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ସେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ୟାଣ୍ଟରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଚିହ୍ନ ପାଇଥିଲେ । ସେ ବାମ କହୁଣୀର ପୃଷ୍ଠ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ୧/୪ ଆକାରର ଏକ ରେଖୀୟ ଘର୍ଷଣ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଡାହାଣ ଆଣ୍ଠୁ ମଧ୍ୟମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସମାନ ଆକାରର ଅନ୍ୟ ଏକ ରେଖୀୟ ଘର୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ଘଟଣାର ୧୨ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକ ହୋଇଥାଇପାରେ । ତେଣୁ, ଏହା କହିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ଯେ ମୃତକଙ୍କୁ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା ସମୟରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସେହି ଆଘାତଗୁଡ଼ିକୁ

ସହିଥିଲେ । ଡକ୍ଟର ନାରାୟଣ ଉଦଗାତା (ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୯), ତଥାପି, ଅଭିଯୁକ୍ତର ଗୁପ୍ତାଙ୍ଗରେ ସଜ ଯୌନ ସମ୍ଭୋଗର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ।

୮. ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) କହିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏବଂ ରବୀନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୩) ଏବଂ ଦାଶରଥି ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୪) ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ରବୀନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱାଳ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୩) ଏବଂ ଦାଶରଥି ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୪) ପ୍ରତିକୂଳଭାବାପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷକୁ ସମର୍ଥନ କରିନଥିଲେ । ତେବେ, କଳ୍ପନା ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୬) ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟର ଏହି ଅଂଶକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୃତକଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚରାଗଲା, ଅଭିଯୁକ୍ତ କହିଲା ଯେ ସେ ରାଣୀବନ୍ଧର ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ଯାଇଥିଲେ, ଯାହା ଭୁଲ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ।

୯. ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉପଲବ୍ଧ ପରିସ୍ଥିତିଗତ ପ୍ରମାଣ ସମୂହ ଆଧାରରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ ଟାରେ ତାଙ୍କ ସାଇକେଲରେ ମୃତକଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅପରାହ୍ନ ୫ ଟାରେ ଏକୁଟିଆ ଫେରିଥିଲେ । ସେ ମୁଳିଆ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୫) ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିବା ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୨୭ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ, ଆଇ.ଓ. ମୃତଦେହ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ; ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମତ ଥିଲା ଯେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବଳାତ୍କାର କରାଯାଇ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ଡାକ୍ତର ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ୟାଣ୍ଟରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଚିହ୍ନ ପାଇଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣକ ମିଥ୍ୟା ବିବୃତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ରାଣୀବନ୍ଧର ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ସହ ଯାଇଥିଲେ । ପରମଲା ନାହକ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୧) ଏବଂ ପେଚି ଓରଫ ବିଳାସ ଭୋଇ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁ-୨) ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ୪ ଟାରେ ମୃତକଙ୍କୁ ସାଇକେଲରେ ନେଇ ଯାଉଥିବାର ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ଏକ ଘଣ୍ଟା ପରେ ଏକୁଟିଆ ଫେରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କ ସହ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଏକ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କାହା ପାଇଁ ମୃତକଙ୍କୁ ବଳାତ୍କାର ଏବଂ ହତ୍ୟା କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଥିଲା ବୋଲି ସୂଚିତ

କରିବା ପାଇଁ କିଛି ନାହିଁ । ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଗୁଡିକ ଏହିପରି ଅନୁମାନକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏବଂ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହିଁ ଅପରାଧର ରଚୟିତା ଥିଲେ, ଏବଂ ତେଣୁ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ।

୧୦. ତର୍କ ସମୟରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥିତ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଚାଲିବ ।

୧୧. ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଆଇପିସିର ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଚାଲିବ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, ୧୯୭୩ (ଏହା ପରେ "ସିଆର. ପି. ସି." ଭାବରେ ସୂଚିତ) ର ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନର ବିପରୀତ ଅଟେ କି ।

୧୨. ଉତ୍ତରଦାତା - ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ସିଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ ଆଇପିସି ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣକୁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୧୩. ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କାରାବାସ କଠୋର କିମ୍ବା ସରଳ ହୋଇପାରେ (ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନର ଧାରା ୬୦) । ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଜୀବନ କାରାବାସ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏପରି କୌଣସି ବର୍ଗୀକରଣ ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ବିଧି ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ୩୯ ତମ ରିପୋର୍ଟ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାକୁ କଠୋର ଭାବରେ ଯୋଗ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରଥମ ବର୍ଗୀକରଣ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ କେବେବି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏପରି ଉପସ୍ଥାପନା କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ ।

୧୪. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଜଡିତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଏବଂ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରାବଧାନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

୧୫. ସିଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା ୩୧, ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଅନେକ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ମାମଲାରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସହିତ ଜଡିତ । ସିଆର. ପି. ସି. ର ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚଉଦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ମୋଟ ଦଣ୍ଡ, ଦଣ୍ଡର ଦୁଇଗୁଣରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ଯାହା ଅଦାଲତ ଗୋଟିଏ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦେବାକୁ ସକ୍ଷମ । ସିଆର. ପି. ସି. ର ଧାରା ୩୧ ନିମ୍ନମତେ ପଠନ କରାଯାଏ :

"୩୧. ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ବିଭିନ୍ନ ଅପରାଧରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ମାମଲାରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ।

(୧) ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଇ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ଅପରାଧର ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (୧୮୬୦ ର ୪୫) ର ଧାରା ୭୧ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇପାରିବେ, ସେହି ଅପରାଧ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନେକ ଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଯାହା ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ; ଏପରି ଦଣ୍ଡଗୁଡିକ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିବ ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେହିପରି କାରାବାସ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଏପରି ଦଣ୍ଡ ଗୁଡିକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥାନ୍ତି ସେହି କ୍ରମରେ ଗୋଟିଏ ଅନ୍ୟଟିର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ ।

(୨) କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅନେକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମୋଟ ଦଣ୍ଡ ଗୋଟିଏ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ଏହାଙ୍କ ଦଣ୍ଡ ଦେବା କ୍ଷମତାଠାରୁ ଅଧିକ ଥିବା କାରଣରୁ ଅପରାଧୀକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଇବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ ।
ଯଦ୍ୟପି -

(a) କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚଉଦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କାରାବାସ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ;
(b) ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ, ମୋଟ ଦଣ୍ଡ ତାହାର ଦୁଇଗୁଣରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।

(୩) ଜଣେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହି ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମଷ୍ଟି ଏକ ଏକକ ଦଣ୍ଡ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।"

୧୬. ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୪୫ ଜୀବନକୁ ଏହି ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛି ଯେ "ଜୀବନ" ଶବ୍ଦଟି ଜଣେ ମଣିଷର ଜୀବନକୁ ସୂଚାଇଥାଏ, ଯଦି ପ୍ରସଙ୍ଗରୁ ଏହାର ବିପରୀତ ଦୃଶ୍ୟମାନ ନହୁଏ" ।

"କାରାବାସ" ଶବ୍ଦଟି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୯୭ ଧାରା ୩ (୨୭) ଅନୁଯାୟୀ - "କାରାବାସ" ର ଅର୍ଥ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଉଭୟ ବର୍ଣ୍ଣନାର କାରାବାସ ହେବ । ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାରାଦଣ୍ଡ ସଂଜ୍ଞାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ/ଦୋଷୀଙ୍କ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡ ।

ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, ୧୮୯୭ ର ଧାରା ୩ (୨୭) ଅନୁଯାୟୀ 'କାରାବାସ' ଶବ୍ଦର ସଂଜ୍ଞାରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନାହିଁ ବୋଲି ରାଜ୍ୟ ତରଫରୁ କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନା ସହିତ ଆମେ ସହମତ ନୁହଁ ।

୧୭. ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ କେବଳ ୧୪ ବର୍ଷର କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ଆଇ. ପି. ସି. ର ଧାରା ୫୫ ଏବଂ ସିଆର. ପି. ସି. ର ଧାରା ୪୩୩ ଏବଂ ୪୩୩ କ ର ପଠନ ଏହା ସୂଚିତ କରିବ ଯେ କେବଳ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ୧୪ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଅବଧି ପାଇଁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଯଦି ସେ ଅତି କମରେ ୧୪ ବର୍ଷ କାରାବାସ ଭୋଗିନାହାନ୍ତି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ମୁକ୍ତିକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ପାରନ୍ତି ।

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୭ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ୨୦ ବର୍ଷର ସଂଖ୍ୟାଗତ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି କେବଳ ଦଣ୍ଡ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଭଗ୍ନାଂଶ ଗଣନା ସହିତ ଜଡିତ ।

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୩ ରେ ସେହି ଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏହି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ଅପରାଧୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ, ଯାହା ନିମ୍ନମତେ ପଠନ କରାଯାଏ:

"ପ୍ରଥମ - ମୃତ୍ୟୁ;
ଦ୍ୱିତୀୟତଃ - ଆଜୀବନ କାରାବାସ;
ଚତୁର୍ଥରେ - କାରାବାସ, ଯାହାର ଦୁଇଟି ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି, ଯଥା:-

(୧) କଠୋର, ଅର୍ଥାତ୍, କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ସହିତ;

(୨) ସରଳ

ପଞ୍ଚମରେ - ସମ୍ପତ୍ତିର ବାଜ୍ୟାପ୍ତି;

ଷଷ୍ଠରେ - ଜୋରିମାନା ।"

ତେଣୁ, ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା ୫୫, ୪୩୩ ଏବଂ ୪୩୩ କ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ହ୍ରାସ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ କାରାଗାରରେ ବିତାଇବାକୁ ବାଧ ।

୧୮. *ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏ.ଆଇ.ଆର୍. ୧୯୬୧ ଏସସି ୬୦୦* ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ ଯେ ଏପରି କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ଯାହା ଅଧୀନରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷମା ବିନା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି:

"୫. ଯଦି ହଁ, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଏପରି କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ଯେଉଁଥିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷମା ବିନା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା, ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା କିମ୍ବା କାରାଗାର ଅଧିନିୟମରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଭାରତ ସରକାର, ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟିକ କମିଟି ସମ୍ମୁଖରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ, ଭାରତୀୟ

ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୭କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ୨୦ ବର୍ଷର କାରାବାସ ଆଜୀବନ ନିର୍ବାସନ ଦଣ୍ଡ ସହିତ ସମାନ ଥିଲା, ନ୍ୟାୟିକ ସମିତି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିଜର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିନଥିଲେ । ନ୍ୟାୟିକ ସମିତି ସେହି ମାମଲାରେ ପୃଷ୍ଠା ୧୦ ରେ ଏହିପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

> *"ଏହି ଦଣ୍ଡକୁ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ଏବଂ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ପାଇଁ କ୍ଷମା ପାଇବେ ବୋଲି ଧରିଲେ, ସେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ବାହ କରିବାର ଅଧିକାର ଦେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କ୍ଷମା ଅର୍ଜନ କରିନଥିଲେ, ଏବଂ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ତେଣୁ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା କହିବାବେଳେ, ନ୍ୟାୟାଧୀଶମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଅର୍ଥ ଭାବରେ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏକ ଆଜୀବନ ଦଣ୍ଡକୁ ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ନଥାଇ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଧରାଯିବ, କିମ୍ବା ଦୋଷୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କ୍ଷମା ପାଇଁ ହକଦାର ।"*

ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୫୭ ର କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ । ଦଣ୍ଡର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଭଗ୍ନାଂଶ ଗଣନା କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଧାରାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଆଜୀବନ ନିର୍ବାସନ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଆଜୀବନ ନିର୍ବାସନକୁ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିର୍ବାସନ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ବୋଲି ଏହା କୁହେନାହିଁ; କିମ୍ବା "ଆଜୀବନ ନିର୍ବାସନ" ପାଇଁ "ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ" ଶବ୍ଦକୁ ବଦଳାଉଥିବା ସଂଶୋଧିତ ଧାରା ଏହିପରି ସମସ୍ତ କାଳ୍ପନିକ ଅଙ୍କନକୁ ସମର୍ଥ କରେ ନାହିଁ । ଆଜୀବନ ନିର୍ବାସନ କିମ୍ବା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାଭାବିକ ଜୀବନର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ନିର୍ବାସନ କିମ୍ବା କାରାବାସ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।"

୧୯. *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ରତନ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୧୯୭୬) ୩ ଏସସିସି ୪୭୦* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ୨୦ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି :

> "୯. ପ୍ରାଧିକାରୀ ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମୀକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ବାହାରିଥାଏ:
>
> "(୧) କ୍ଷମା ସମେତ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ୨୦ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ, କାରଣ ବିଭିନ୍ନ କାରାଗାର ନିୟମ ପୁସ୍ତିକା କିମ୍ବା କାରାଗାର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟମାବଳୀ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଅଧିନିୟମର ବୈଧାନିକ

ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା ୪୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଏକ ଅଂଶକୁ ଛାଡ଼ କରିବାକୁ ନିଜ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନକାଳ ପାଇଁ ଏକ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ।

୨୦. *'କିଶୋର ଲାଲ'* ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ *'ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ'* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି *ନାଇବ ସିଂ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୧୯୮୩) ୨ ଏସସିସି ୪୫୪* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଜେଲ୍ ରେ ତାଙ୍କର ଅବଶିଷ୍ଟ ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

୨୧. *ଅଶୋକ କୁମାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୧୯୯୧) ୩ ଏସସିସି ୪୯୮* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ "ଆଜୀବନ କାରାବାସ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା ୪୫ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପଠନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସ । ଏହି ଅଦାଲତ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା ୫୭ ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦଣ୍ଡ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଅଂଶ ଗଣନା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡକୁ ୨୦ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

୨୨. *ସତପାଲ୍ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୧୯୯୨) ୪ ଏସସିସି ୧୭୨* ମାମଲାରେ ନିଏବ ସିଂଙ୍କ ମାମଲା, *କିଶୋରି ଲାଲ*ଙ୍କ ମାମଲାର ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ରାୟ ଏବଂ *ଗୋପାଳ ବିନାୟକ ଗଡସେ ମାମଲାର* ରାୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ।

୨୩. *ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦର ବନାମ କ୍ରିଷନ ଲାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୨୦୦୧) ୪ ଏସସିସି ୪୫୮* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ସିଆର. ପି. ସି. ର ଧାରା ୪୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଏକ ଅଂଶକୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ନିଜ ବିବେକର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିନାହାଁନ୍ତି,

ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବାସ୍ତବିକ ଜୀବନର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ କାରାବାସ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ବନାମ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟ, (୨୦୦୧) ୬ ଏସସିସି ୨୯୬ ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମାନ ମତ ରଖିଥିଲେ ।

୨୪. *ମହମ୍ମଦ ମୁନ୍ନା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (୨୦୦୫) ୭ ଏସସିସି ୪୧୭* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋହରାଇଥିଲେ ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ୧୪ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ୨୦ ବର୍ଷ କାରାଦଣ୍ଡ ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବାସ୍ତବିକ ଜୀବନର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରାବାସ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା କିମ୍ବା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କ୍ଷମା ବିନା ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡକୁ ୧୪ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ୨୦ ବର୍ଷ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ।

୨୫. *ସ୍ୱାମୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ବନାମ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ, (୨୦୦୮) ୧୩ ଏସସିସି ୭୬୭* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ବଦଳାଇ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ କଏଦୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବାକି ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ସଙ୍ଗୀତ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ, (୨୦୧୩) ୨ ଏସସିସି ୪୫୨ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମାନ ମତ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଭୋଗୁଥିବା ଜଣେ କଏଦୀଙ୍କର ୧୪ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ୨୦ ବର୍ଷ କାରାବାସ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ମୁକ୍ତ ହେବାର କୌଣସି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକାର ନାହିଁ । ସିଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା ୪୩୨ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କ୍ଷମା ସାପେକ୍ଷରେ ଆଜୀବନ କାରାବାସ ଭୋଗୁଥିବା ଜଣେ ଦୋଷୀ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେପାଜତରେ ରହିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ।

୨୬. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାର ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଏକ ଅଂଶକୁ ଛାଡ଼ କରିବାକୁ ନିଜ ବିବେକର ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ ନକରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କଏଦୀଙ୍କ ସମଗ୍ର ଜୀବନକାଳ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ।

୨୭. ସିଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା ୩୧ ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଅନେକ ଅପରାଧର ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକାରଣ ମାମଲାରେ ଦଣ୍ଡ ସହିତ ଜଡିତ । ଧାରା ୩୧ ର ଉପ ଧାରା (୨) ର ପ୍ରାବଧାନରେ କଏଦୀଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ଦଣ୍ଡ ୧୪ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ହେବ କି ନାହିଁ ତାହା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଯାଇଛି । ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନକାଳ ପାଇଁ କାରାବାସ ବୋଲି ଏହି ତଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ବିଚାରରେ ଅନେକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ସମେତ ଅନେକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଧାରା ୩୧ (୨) ର ପ୍ରାବଧାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଏବଂ କୌଣସି କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

୨୮. *କମଳାନନ୍ଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଟି. ଏନ୍. ରାଜ୍ୟ, (୨୦୦୫) ୫ ଏସସିସି ୧୯୪* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ:

> *"୭୫. ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସିଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା ୩୧ର ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନ (a) ର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି ଦଣ୍ଡକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଚାଲିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।*
>
> *୭୬. ସିଆର୍. ପି. ସି. ର ଧାରା ୩୧ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ "କାରାବାସ" ଶବ୍ଦଟି ଆଜୀବନ କାରାବାସକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ ବୋଲି ଶ୍ରୀ ଜେଠମଲାନୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । "କାରାବାସ" ଶବ୍ଦଟି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସଂହିତାର ଧାରା ୩୧ ସଂହିତାର ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧୀନରେ ଆସେ, ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ସହିତ ଜଡିତ । ସଂହିତାର ଧାରା ୨୮ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଯେକୌଣସି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ସେହିଭଳି, ଦୌରା ଜଜ୍ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ଜଜ୍ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଧିକୃତ ଯେକୌଣସି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇପାରିବେ,*

କେବଳ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ବ୍ୟତୀତ ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ ହେବାର ବିଷୟ ହେବ । ଆମ ମତରେ "ଦଣ୍ଡାଦେଶ" ଶବ୍ଦଟି ଆଜୀବନ କାରାବାସ ଦଣ୍ଡକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ।"

୨୯. ଚତର ସିଂ ବନାମ ଏମ୍. ପି. ରାଜ୍ୟ, (୨୦୦୬) ୧୨ ଏସସିସି ୩୭ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ:

"୯. ଯଦିଓ, ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା ୩୧ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଜାରି କରିବାର ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ କେ. ପ୍ରଭାକରନ ବନାମ ପି. ଜୟରାଜନ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ, ସେଥିରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାବଧାନକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିନଥିଲା ଏବଂ ବିଚାର ପରିସରକୁ ଆସି ପାରିନଥାନ୍ତା ।
୧୦. ତେବେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଟି କୁଲଫିୱାର୍ ଅଲ୍ଲୀ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ମାମଲାରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା: (ଅଲ ଏଲ.ଜେ. ପୃଷ୍ଠା ୧୧୮୧, ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୨୫)

."୨୫. ଧାରା ୩୧ ର ଉପ-ଦଫା (୨) ରେ 'କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ' ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ ଏହି ଉପ-ଦଫା ଏକ ମାମଲା କୁ ସୂଚିତ କରେ ଯେଉଁଥିରେ 'କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡ' ଆଦେଶ ଦିଆଯାଏ । ଏକ ମାମଲାରେ ଯଦି ଏକାଧିକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମୋଟ ଦଣ୍ଡାଦେଶ, ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ, ଯାହା ଗୋଟିଏ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପରେ ଅପରାଧୀକୁ ଉଚ୍ଚତର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାର ପାଇଁ ପଠାଇବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ନାହିଁ । ଏପରି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପରେ, ଏହି ଉପ-ଧାରାରେ ପ୍ରାବଧାନ (a) ଯୋଡାଯାଇଛି, ଯାହା ଏପରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ କ୍ରମାଗତ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପାରିତ କରୁଥିବା ମୋଟ ଦଣ୍ଡକୁ ସୀମିତ କରିଥାଏ । ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପାରିତ କ୍ରମାଗତ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମଷ୍ଟି ୧୪ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଦୁଇଟି ଦଣ୍ଡାଦେଶର ସମଷ୍ଟି ୨୮ ବର୍ଷ ହେବା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ । ତଦନୁସାରେ ଏହା ଗ୍ରହଣ ହେବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।"

୧୧. ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା ୩୧ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ପ୍ରାବଧାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ୨୦ ବର୍ଷର କଠୋର କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରି

ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରଦାନଯୋଗ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ସର୍ବାଧିକ ୧୪ ବର୍ଷ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ୧୨ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ହେପାଜତରେ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ବିତାଇଥିବା ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ନ୍ୟାୟର ସ୍ୱାର୍ଥ ବିକଶିତ ହେବ ।"

୩୦. *ରମେଶ ଚିଲୱାଲ ଓରଫ ବମ୍ବାୟା ବନାମ ଉତ୍ତରାଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ, (୨୦୧୨) ୧୧ ଏସସିସି ୬୨୯* ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଦ୍ୟତମ ରାୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି:

"୪. ଯେହେତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟଗତ ବିବରଣୀକୁ ଯିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଆମେ ଦଣ୍ଡଟିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ନୁହଁ । ତଥାପି, ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, ୧୯୭୩ ର ଧାରା ୩୧କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି, ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ଆଇପିସି, ଗ୍ୟାଙ୍ଗଷ୍ଟର୍ସ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଏକକାଳୀନ ଚାଲିବ ।"

୩୧. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ଆଇପିସିର ଧାରା ୩୭୬ (ଏଫ୍)/୩୦୨/୨୦୧ ଅନୁଯାୟୀ ଦଣ୍ଡ ଏକକାଳୀନ ଚାଲିବ ବୋଲି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଜାରି କରି ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନିୟୋଜିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

୩୨. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଧାରା ୩୦୨ ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଆମେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତକରଣ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ନଥିବାବେଳେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଦଣ୍ଡ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଦୌରା ଜଜ୍ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ରାୟ ଉପରୋକ୍ତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଆଂଶିକ ଭାବେ ଆବେଦନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

<u>**ଅସ୍ୱୀକରଣ**</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ | ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ |"

ଅନୁବାଦକ :
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ,
କଟକ ।